

REGULAMIN KONKURSÓW PRACY WYŻŁÓW

§1

Konkursy pracy wyżłów przeprowadza się w dwóch klasach: wielostronnej i wszechstronnej. Psy mogą być zgłaszane do jednej z wymienionych klas.

§2

Psy ocenia się pojedynczo w kolejności wylosowanych numerów. Przewodnicy psów zgłoszonych do klasy wszechstronnej podczas losowania numerów deklarują sposób pracy psa na farbie: na otoku, oszczekiawcz, oznajmiacz.

§3

Pracę psów ocenia się w podanych niżej konkurencjach z ustalonymi niezmiennymi współczynnikami. Wyróżnionym wyżłom komisja sędziowska przyznaje dyplomy I°, II° i III° w zależności od uzyskanych ocen i sumy punktów, których limity podane są w załączonych tabelach.

OBJAŚNIENIA I WSKAZÓWKI DO OCENY

1. Wiatr.

Wiatr wyżła ocenia się uwzględniając jego siłę, pewność i rodzaj (górnym, dolnym).

Miernikiem siły wiatru jest odległość z jakiej pies zdolny jest zwietrzyć zwierzynę.

Pewność wiatru - to zdolność odróżnienia bezpośredniego odwiatru zwierzyny od odwiatru pozostawionego przez nią na tropach, w paprzyskach, kotlinach a także odwiatru innych zwierząt (niełownych).

Znamionami pewności wiatru są: szybkie ściąganie w kierunku zwietrzanej zwierzyny, zakończone zdecydowaną stójką albo wystawianie bez ściągania od razu po zwietrzeniu zwierzyny. Szybkie zdecydowane doprowadzenie do niej (po otrzymaniu odpowiedniego rozkazu), zaznaczanie świeżych tropów czy śladów tylko przez bardzo krótkie ściąganie lub zatrzymanie się na bardzo krótką chwilę. Brak pustych stójek do „ptaszków”.

Od wyżła wymaga się by podczas okładania pola posługiwał się w zasadzie górnym wiatrem. Dolnym wiatrem powinien pracować na tropie postrzałka.

Przy wystawianiu stopnia za wiatr należy oddzielnie oceniać każdą z jego cech składowych tj. siłę, pewność i rodzaj wiatru, a jeżeli jakość tych cech nie jest na jednakowym poziomie, to ogólny stopień w tej konkurencji nie powinien być wyższy od stopnia za najniższą ocenianą cechę.

Stopień najwyższy „4” może otrzymać tylko taki pies, który podczas pracy w polu:

- szukając zwierzyny posługuje się górnym wiatrem,
- nie robi ani jednej pustej stójki,
- przekładając pole pod wiatr nie spłoszy zwierzyny,
- prawidłowo wystawi pactwo łowne, w tym co najmniej raz z odległości nie mniejszej niż 10 metrów.

Wyżeł, który robi twarde, puste stójki lub stójki do „ptaszków”, pracuje przeważnie lub wyłącznie dolnym wiatrem, grzebie się na tropach i śladach zwierzyny albo wietrzy ją przy pomyślnych warunkach ze zbyt małej odległości (poniżej 5-ciu metrów), nie może otrzymać oceny za wiatr wyższej niż „1”.

2. Stójka

Zwietrzoną zwierzynę winien wyżeł tak długo, spokojnie i zdecydowanie wystawiać, dopóki nie dojdzie do niego spokojnym krokiem przewodnik i ruszy zwierzynę sam lub poleci wypchnąć ją psu. Tropy, paprzyska, kotliny i inne ślady wolno psu jedyni e zaznaczyć. Sposób wystawiania np. stójki w postawie stojącej, warującej lub w półprzysiadzie są poprawnymi — a rodzaj zależy głównie od rasy psa. Wyżeł, który nic wystawi zwierzyny, nie może otrzymać oceny wyższej niż „0”.

Błędy:

- zbyt krótka stójka,
- wypchnięcie zwierzyny bez rozkazu,
- pusta stójka,
- nie wystawianie zwierzyny,
- stójka do „ptaszków”,
- martwa stójka.

3. Ściąganie

Winno być spokojne ale zdecydowane, stosowne do zachowania się zwierzyny. Dozwolone jest zachęcanie

psa do ściągania (mówienie do niego, głaskanie). Psom, które okrążają i przy pomocy stójki zatrzymują przemieszczającą się zwierzynę należy przy ocenie umieścić uwagę: „zatrzymywanie zwierzyny”. Jest to bardzo pożądana, rzadka cecha.

Błędy:

- ściąganie nic dość płynne (np. doskakiwanie),
- wypchnięcie zwierzyny bez rozkazu,
- ewidentny brak ściągania.

4. Sposób szukania

Wyżeł powinien przekładać pole przed przewodnikiem, galopem lub kłusem posługując się w zasadzie górnym wiatrem. Powinien chodzić na szerokość około 100-150 metrów w prawo i w lewo od przewodnika z pasją, planowo i wytrwale, posuwając się zakosami pod wiatr.

W przypadku okładania pola z wiatrem, winien on pracować po stronie zawietrznej.

Nie stanowi błędu, gdy pies okłada pole szerzej, jeżeli w widoczny sposób współpracuje z przewodnikiem. Praca i kierunki zwrotów psa winny być uzależnione od kierunku wiatru i warunków terenowych. W przypadku przeszukiwania upraw długich a wąskich, przy poprzecznym do pola kierunku wiatru, wyżeł nie powinien wchodzić w uprawę ale posuwać się po linii prostej wzdłuż uprawy po stronie odwietrznej. Jeżeli szerokość uprawy jest większa niż 40 metrów, to po dojeździe do jej końca pies powinien wejść w uprawę i posuwać się jej środkiem w kierunku powrotnym. Przy przeszukiwaniu upraw długich, wąskich i wietrze wiejącym wzdłuż uprawy, wyżeł powinien przekładać pole pod wiatr nie wychodząc z uprawy.

Błędy:

- przeszukiwanie terenu za plecami przewodnika,
- chaotyczne przekładanie terenu,
- praca pod wiatr po linii prostej,
- okładanie zbyt blisko przewodnika - wolne i wąskie,
- szukanie bez posługiwania się wiatrem.

5. Styl pracy

Pod pojęciem styl pracy rozumie się jakość wykonywanych przez psa czynności i sposobu zachowania się.

Na styl pracy składają się: elegancja i harmonijność wszystkich ruchów psa, sposób przynoszenia zwierzyny oraz charakterystyczne dla danej rasy chody, trzymanie głowy podczas przekładania terenu i sposób wystawiania zwierzyny. Np. za stylowe przyniesienie i oddanie zwierzyny uważa się: wyważony chwyt niesionej zwierzyny, siad przed przewodnikiem bez ociągania się na odległość wyciągniętej ręki i oddanie aportu na rozkaz, bez skłonności do upuszczania go lub opornego oddawania.

Na szczególnie wysoką ocenę, zasługuje styl pracy psa, który aportuje zestrzelonego ptaka w suchym polu dopiero na rozkaz a z wody - natychmiast po strzale.

Przykłady stylu pracy charakterystycznego dla danej rasy wyźłów:

Pointer - powinien podczas szukania wyciągniętym galopem szeroko okładać pole. Poruszać się z wysoko uniesioną głową, chwycić odwiatr zwierzyny górnym wiatrem, cały czas energicznie machając opuszczonym ogonem. Do stójki winien przechodzić z pełnego galopu. Winna ona być twarda w postawie stojącej z wyprężonym na wysokości grzbietu ogonem i zwykle uniesioną łapą.

Seter irlandzki - chody podobne do pointera, lecz głowę trzyma dość nisko mimo posługiwania się górnym wiatrem. Zwierzynę wystawia częściej w postawie stojącej niż warującej, poruszając przy tym lekko ogonem.

Seter szkocki - posiada wolniejsze chody. Podczas przekładania terenu posługuje się zarówno wiatrem górnym jak i dolnym. Zwierzynę wystawia równie często w postawie stojącej jak i leżącej.

Wyżeł niemiecki krótkowłosey - pracuje w zasadzie zarówno górnym jak i dolnym wiatrem. Stójka jego może być w postawie stojącej lub leżącej. Przekładając pole chodzi dość szeroko i szybko, wysoko trzymając głowę. Zwiertzoną zwierzynę zaznacza ściąganiem. Stójkę ma zdecydowaną, dość twardą, najczęściej w postawie stojącej z nieco uniesioną łapą i wyprężonym, nieruchomym ogonem.

Wyżyły szorstkowłosey - pracują zarówno górnym jak i dolnym wiatrem z tym, że wyżeł niemiecki szorstkowłosey pracuje chętniej dolnym, a czeski fousek górnym. Chody ich są wolniejsze od wyźłów angielskich. Postawa w stójce bywa różna a ogon psów jest najczęściej nieruchomy.

Wyżeł weimarski - jego pracę cechuje systematyczność i wytrwałość. Umiarkowany temperament

powoduje, że pracują one wolniejszym tempem i bliżej przewodników.

Mały muensterlander - jego pracę cechuje płytkie lecz szerokie przekładanie pola w sposób bardzo dokładny i systematyczny niezależnie od trudności warunków terenowych.

6. Samodzielność w pracy psa

Wyraża się jego umiejętnościami dostosowania wykonywanych czynności do warunków terenowych i atmosferycznych oraz innych okoliczności (np. zachowania się zwierzyny) w takim stopniu, że nie zachodzi potrzeba wydawania rozkazów przez przewodnika. Najwyższą ocenę otrzymuje pies, któremu podczas jego pracy nie trzeba wydawać innych rozkazów jak "naprzód" przy doprowadzaniu do zwierzyny, "aport" po strzale i "daj" przy odbieraniu zwierzyny.

7. Respektowanie zwierzyny

Przez respektowanie zwierzyny przez psa należy rozumieć jego pewne, nabyte sposoby zachowania się na polowaniu, jak np.:

- spokojne prowadzenie wzrokiem za uchodzącą zwierzyną,
- pozostawianie psa na miejscu po zerwaniu się ptactwa lub pomknięciu innej zwierzyny, np. zająca,
- nie podejmowanie tropów zwodzających (tzn. ciepłych tropów zająca, lisa, samy itp.) a jedynie krótkie ich zaznaczenie. Jeśli pies pogoni za zwierzyną lecz na rozkaz przewodnika zaprzestanie jej ścigania, to w konkurencji "respektowanie zwierzyny" nie może otrzymać oceny wyższej niż „1”.

8. Zachowanie się przed i po strzale

Pies winien pozostać w stójce do momentu wydania rozkazu przez przewodnika. W celu sprawdzenia zachowania się psa po strzale należy podczas pracy w polu oddać przynajmniej 2 strzały:

- jeden w powietrze po zerwaniu się ptactwa łownego lub po pomknięciu innej zwierzyny
- drugi, koniecznie skuteczny, do wypchniętego ptaka łownego. Po strzale do zwierzyny, bez względu na wynik, pies powinien zachować się spokojnie. Przyniesienie ubitej lub postrzelonej zwierzyny powinno nastąpić dopiero po otrzymaniu odpowiedniego rozkazu od przewodnika. Jednak samodzielne przyniesienie zwierzyny (bez rozkazu) nie należy uważać za duży błąd, lecz usterkę obniżającą ocenę o „1” stopień. Pies, który po nieskutecznym strzale nie czeka na rozkaz przewodnika i goni zwierzynę, nie może otrzymać oceny wyższej niż „0”. Jeśli zrywa stójkę lub przed strzałem goni zrywające się ptactwo lub pomykającą zwierzynę, również otrzymuje ocenę „0”.

9. Przynoszenie strzelonej zwierzyny

Każdy pies musi mieć możliwość przyniesienia (aportu) strzelonej przy nim zwierzyny. Sposób przyniesienia sędzia może ocenić w każdej sytuacji, w której pies się znajdzie. Odszukaną zwierzynę pies powinien poprawnie przynieść i oddać przewodnikowi. Przez poprawne przyniesienie i oddanie zwierzyny rozumie się: chętnie podniesienie i prawidłowe uchwycenie, powrót do przewodnika najkrótszą drogą, samodzielny (bez rozkazu) siad przed przewodnikiem i oddanie zwierzyny na rozkaz.

10. Włóczka ptaka

Pod włóczkę wybiera się teren z niską roślinnością np. łąki z niezbyt wysoką trawą, pastwisko, pole seradeli czy koniczyny, ściernisko. Nie wolno robić włóczki na podorywce.

Włóczkę ciągnie się z wiatrem na odcinku około 150 metrów, wykonując dwa załamania pod kątem rozwartym. Odstęp pomiędzy poszczególnymi włóczkami powinien wynosić co najmniej 100 metrów. Do włóczki należy użyć kuropatwy lub bażanta. Początek włóczki zaznacza się wyrwanymi piórkami ptaka i nawilżeniem miejsca. Sędzia lub asystent po przeciągnięciu włóczki i pozostawieniu ptaka (bez sznurka służącego do ciągnięcia) winien oddalić się na taką odległość i w takie miejsce, by pies nie mógł go ani zauważyć ani zwietrzyć. Pies nie może widzieć zakładania włóczki. Przewodnik na sygnał sędziów doprowadza psa na otoku na początek włóczki, zaznajamia go z odwiatrem zwierzyny — w tym celu ma prawo prowadzić psa na otoku przez początkowe 20 metrów zostawionego śladu. Następnie spuszczać psa z otoku ma prawo do jednorazowego wydania mu rozkazu do szukania i jednego rozkazu do przyniesienia zwierzyny. Każdy następny rozkaz powoduje obniżenie oceny o „1” stopień. Pies powinien wypracować włóczkę zasadniczo dolnym wiatrem, przy czym może iść obok śladu nawet w odległości paru metrów, podjął znalezione zwierzynę i wróciwszy z nią najkrótszą drogą do oczekującego na niego na początku włóczki przewodnika oddać mu ją poprawnie (patrz wskazówki przynoszenia strzelonej zwierzyny). Wypracowanie włóczki pod wiatr, krótkie zgubienie tropu z samodzielnym odszukaniem go nie stanowią błędów.

Jeżeli pies nie trzyma się ścieżki włośzki, lecz posługując się górnym wiatrem szybko ją odszuka, prawidłowo przyniesie i poprawnie odda przewodnikowi nie może otrzymać oceny wyższej niż „2”. Jeśli za pierwszym razem nie znajdzie lub nie przyniesie ptaka, wolno mu pracę powtórzyć, na konkursie regionalnym jeszcze dwa razy a na krajowym i międzynarodowym jeden raz. Przy powtarzaniu włośzki, nawet jeśli pies wykona zadanie bezbłędnie, może otrzymać: przy jednym powtórzeniu ocenę „2”, przy drugim ocenę „1”.

Wyżeł, który znajdzie zwierzynę w wyniku swobodnego szukania, mimo poprawnego jej przyniesienia i oddania, nie może otrzymać oceny wyższej niż „1”. Na wykonanie tej konkurencji przeznaczona jest maksymalnie 12 minut czasu.

11. Włośzka królika lub zająca w polu

Do tej konkurencji mogą być użyte zające lub możliwie wyrównanej wielkości domowe króliki. Dla każdego psa należy przeznaczyć oddzielne zwierzę, które wykorzystane będzie ponadto w konkurencji „odszukiwanie zagubionej zwierzyny”. Długość włośzki królika w polu winna wynosić 400 a w lesie 500 metrów. Na jej wykonanie przeznaczona jest maksymalnie 15 minut czasu. Pozostałe zasady i objaśnienia jak w konkurencji „włośzka ptaka”.

12. Odszukiwanie zagubionej zwierzyny

Konkurencję przeprowadza się na terenie upraw rolnych uniemożliwiających odszukanie zwierzyny na oko. Do pracy każdego psa przeznaczona jest powierzchnia około 50 x 50 metrów, na której sędziowie zostawiają, w sposób niewidoczny dla psa i przewodnika, po jednej sztuce ptaka łownego i królika lub zająca. Na polecenie sędziego z odległości 50 metrów od wyznaczonej powierzchni przewodnik posyła psa tylko z rozkazem szukania (bez rozkazu przyniesienia).

Przewodnikowi wolno zachęcać psa do pracy i wskazywać mu kierunek szukania. Pies musi zagubioną zwierzynę odnaleźć, podjąć, przynieść do przewodnika i na jego rozkaz oddać mu ją. Całą pracę pies musi wykonać w czasie nie dłuższym niż 10 minut.

Osobno ocenia się wypracowanie ptaka i osobno królika (zająca). Obie oceny sumuje się i dzieli przez dwa. Uzyskaną średnią zaokrągla się w dół.

Np. $4 + 3 = 7$, $7 : 2 = 3,5$, czyli pies otrzyma ocenę „3”. Z powyższego objaśnienia wynika, że pies przynosząc tylko jeden rodzaj zwierzyny nie może otrzymać oceny wyższej niż „2”. Jeśli przewodnik wyda psu rozkaz przyniesienia, to mimo poprawnego wykonania, pies nie może otrzymać oceny wyższej niż „1”.

13. Posłuszeństwo i współpraca z przewodnikiem

Posłuszeństwo polega na natychmiastowym wykonaniu otrzymanego rozkazu (głosem, gwizdkiem lub znakiem ręki). Współpraca z przewodnikiem polega na utrzymywaniu stałych kontaktów wzrokowego i słuchowego, umożliwiających wykonywanie rozkazów.

14. Bobrowanie bez kaczki

Do bobrowania należy wybrać taki teren, by w miejscach porośniętych szuwarem pies nie musiał pływać a między szuwarami znajdowały się przestrzenie głębszej wody, zmuszające psa do pływania.

Dla każdego psa powinna być przeznaczona odpowiednia przestrzeń umożliwiająca wykonanie pracy w czasie 5-10 minut (równy limit czasowy dla wszystkich psów).

Pies na rozkaz przewodnika powinien wyznaczoną przez sędziego przestrzeń przebobrować chętnie i systematycznie, zarówno na dostateczną szerokość jak i długość. Ciche zachęcanie psa do pracy, jak również wskazywanie mu kierunku bobrowania nie stanowią błędów. Nie jest również błędem opuszczenie przez psa szuwarów przed upływem limitu czasowego, pod warunkiem, że samodzielnie lub na polecenie przewodnika natychmiast powróci do bobrowania. Błędem jest kilkakrotne wychodzenie psa z szuwarów połączone z potrzebą ustawicznego zachęcania go do powrotu.

Samowolne opuszczenie szuwarów przed upływem limitowanego czasu i nie podjęcie ponownego bobrowania na polecenie sędziego — nie może być ocenione wyżej niż „0”.

15. Bobrowanie za żywą kaczką

Do bobrowania należy wybrać teren, w którym woda w szuwarach nie zmusza psa do pływania ale umożliwia pływanie kaczki. Na terenie tym ocenia się kolejno startujące wszystkie psy. Przed rozpoczęciem bobrowania sędzia wypuszcza z brzegu szuwaru dziką kaczkę z przyciętymi łotkami jednego skrzydła. Miejsce wpuszczenia kaczki winno być zaznaczone piórami a pies powyższych czynności nie może widzieć.

Po upływie co najmniej dwóch minut przewodnik na polecenie sędziego naprowadza psa na miejsce wypuszczenia kaczki. Pies powinien wejść do szuwarów i bobrować za kaczka goniąc ją przez szuwary lub otwartą wodę milczkiem lub głosem. Na wykonanie tej konkurencji przeznaczają się 15-20 minut. Przy ocenie należy brać pod uwagę postępowanie się wiatrem, pasją i wytrzymałość. Oceną „4” może otrzymać pies, który bobruje śladem kaczki z pasją i wytrwale.

Pies, który nie trzyma w szuwarach śladu kaczki i nie płynie za kaczka na otwartej wodzie, samodzielnie zaniecha bobrowania i sam lub na rozkaz przewodnika nic podejmie dalszej pracy — nic może otrzymać oceny wyższej niż „0”.

Dojście i przyniesienie kaczki należy zaliczyć jako wykonanie konkurencji „przynoszenie kaczki z szuwarów”. Nie przyniesienie przez psa kaczki nie należy traktować jako błąd.

16. Przynoszenie kaczki z szuwarów

Ubitą kaczka rzuca się jak najdalej do szuwarów rosnących na niezbyt głębokiej wodzie. Czynności tej pies nie może widzieć. Na sygnał sędziego przewodnik wysyła psa po aport.

W tej konkurencji dopuszcza się kierowanie przez przewodnika pracą psa, głosem, gwizdkiem lub raka. W razie potrzeby przewodnik może rzuceniem kamyka wskazać psu kierunek poszukiwania. Każdy rzut obniża jednak końcową oceną o „1” stopień.

Pies, który powróci z szuwarów bez kaczki może być posiany po nią jeszcze dwukrotnie. Każdorazowo obniża się ostateczną oceną o „1” stopień.

Psa należy puszczać w miarę możliwości pod wiatr. Pracujący prawidłowo pies powinien odszukać kaczka, przynieść i bez otrząsania się z wody, na rozkaz oddać ją przewodnikowi (patrz wskazówki przynoszenie strzelonej zwierzyny”).

W przypadku otrząsania się psa po wyniesieniu kaczki z wody, to mimo poprawnego oddania, nie może otrzymać oceny wyższej niż „3”. Jeśli po wyjściu z szuwarów położy kaczka, to bez względu na to, czy ją potem podejmie i przyniesie czy pozostawi, nic może otrzymać oceny wyższej niż „1”.

Dla każdego psa należy przeznaczyć świeżą kaczka, której używa się również w konkurencji „przynoszenie kaczki z głębokiej wody”.

17. Przynoszenie kaczki z głębokiej wody

Podczas oddawanego w powietrze strzału rzuca się ubitą kaczka na nie zarośnięte szuwarami lustro głębokiej wody na odległość około 20 metrów. W tym czasie pies powinien spokojnie warować w odległości około 5 metrów od brzegu i obserwować lot rzucanej kaczki.

Na rozkaz przewodnika winien skoczyć do wody, jak najszybciej dopłynąć do kaczki, podjąć ją, najkrótszą drogą powrócić i bez otrząsania się z wody poprawnie oddać ją (patrz wskazówki „przynoszenie strzelonej zwierzyny”).

Jeżeli pies nie przyniesie kaczki, przewodnik może mu dać dalsze rozkazy, z tym że każdy dalszy rozkaz obniża oceną o „1” stopień. Pies, który po wyjściu z wody otrząśnie się, to mimo poprawnego oddania aportu nie może otrzymać oceny wyższej niż „3”. Jeżeli po wyjściu na brzeg położy kaczka, to bez względu na to, czy ją potem weźmie i przyniesie przewodnikowi czy pozostawi ją na brzegu, nie może otrzymać oceny wyższej niż „1”.

18. Tropienie po farbie

W konkurencji tej biorą udział psy zgłoszone do klasy wszechstronnej. Długość sfarbowanego tropu wynosi, licząc w linii prostej, około 500 metrów. Na przebiegu ścieżki obowiązują dwa załamania (pod kątem nie mniejszym niż 135°) oraz dwa łoża. Pierwsze łoże winno się znajdować w odległości około 150 metrów a drugie około 300 metrów od zestrzału. Zakłada się je odsłaniając ściółkę do gleby mineralnej na przestrzeni około 0,25 m². Oznakowanie trasy nie może być widoczne dla przewodnika, natomiast czytelne dla oceniających konkurencją sędziów. Na założenie każdej ścieżki przeznaczają się 0,25 l farby zwierzyny płowej lub krwi bydlęcej czy owczej „uszlachetnionej” zanurzonymi w niej przez minimum 24 godziny świeżymi narogami zwierzyny płowej. Miejsce zestrzału i łoża winny być obficie skropione farbą. Na początku ścieżki winien znajdować się złom kierunkowy oraz umocowana tabliczka z podanym dokładnym czasem jej założenia. Czas leżenia farby nie powinien być krótszy niż 2 a dłuższy niż 6 godzin. Warunki terenowe poszczególnych ścieżek powinny być zbliżone. Na końcu sztucznego tropu kładzie się świeżo ubitą sztukę zwierzyny płowej. Otwory po patroszeniu należy zaszyć. Sędziowie i osoby przenoszące zwierza, po położeniu go na końcu ścieżki, winny oddalić się w kierunku będącym przedłużeniem trasy a następnie ukryć się tak by pies nic mógł ich ani zauważyć ani zwierzyć.

Sędziowie wskazują przewodnikowi miejsce zestrzału, na które naprowadza on swego psa. Pracując dolnym wiatrem powinien on posuwać się niezbyt szybko, trzymając się dokładnie sfarbowanej ścieżki. Jego zadaniem jest doprowadzenie przewodnika od miejsca zestrzału do wyłożonego zwierza. Przewodnikowi nie

wolno oglądać się na oznakowania trasy pod rygorem obniżenia oceny „1” stopień przy pierwszym upomnieniu i otrzymaniu oceny „0” przy drugim obejrzeniu się. Przewodnikowi nic wolno bez zezwolenia sędziów ściągać i na nowo naprowadzać psa na trop. Pies może samodzielnie się poprawiać, co nic powoduje obniżenia oceny. Jeżeli tropiący pies zboczy z wytyczonej ścieżki tak daleko, że według uznania sędziów nie będzie w stanie sam się skorygować, albo gdy naruszy sąsiednią ścieżkę, powinien być na polecenie sędziów odwołany i ponownie naprowadzony do miejsca, w którym zgubił farbę. Korygować pracę psa można 3 razy, obniżając każdorazowo ocenę o „1” stopień. Do oceny pracy na otoku przyjmuje się całość jego poczynañ od zestrzału do wyłożonego zwierza. Wyżeł, który bez interwencji sędziów dochodzi według niniejszych wskazówek do martwej sztuki otrzymuje ocenę „4”. Nic pożądanego jest zbyt szybkie prowadzenie, które utrudnia sędziom kontrolę pracy psa i może powodować gubienie tropu. Z tego też powodu pies idący klusem po farbie, nawet wówczas gdy prowadzi po tropie bezbłędnie, nic może otrzymać oceny wyższej niż „3”. Wyżeł pracujący na farbie górnym wiatrem, mimo prawidłowego doprowadzenia do wyłożonego zwierza nie może otrzymać oceny wyższej niż „2”.

Sędzia ukryty w pobliżu wyłożonej sztuki ocenia zachowanie się psów przy zwierzu. Nic można uznawać za błędy: wążania, lizania czy nawet szarpania zwierza. Natomiast dyskwalifikacji z konkursu podlegają psy narzynające czy zakopujące zwierza (narzynacze i grabarze).

Konkurencje dodatkowe

a) praca z oznajmianiem

Podczas losowania kolejności pracy psów, przewodnik winien zgłosić psa jako oznajmiacza informując sędziów o sposobie oznajmiania przez psa faktu znalezienia zwierza.

Za prawidłowe oznajmianie można przyjąć następujący sposób wykonania pracy: puszczonego od drugiego łoża luzem pies dochodzi samodzielnie do wyłożonej sztuki, następnie po chwilowym pobycie przy niej wraca do przewodnika i w sposób podany uprzednio oznajmia mu fakt odnalezienia zwierza i wreszcie na wydany rozkaz doprowadza go do niego.

Na wykonanie tej konkurencji przeznaczają się maksymalnie 10 minut, licząc czas od chwili puszczenia go luzem do powrotu do przewodnika. Do drugiego łoża pies pracuje na otoku, tam uwolniony, pracuje dalej luzem. Na dojście do wyłożonej sztuki przeznaczają się 5 minut czasu a następnie 5 na pobyt przy zwierzu i powrót do przewodnika. Ukryty na końcu ścieżki sędzia po oddaleniu się psa od zwierza na odległość około 50 metrów sygnalizuje trąbką lub w inny umówiony sposób fakt dojścia psa do wyłożonej sztuki.

Jeżeli pies nie wykona zadania za pierwszym razem a był przy zwierzu to sędziowie zaliczają mu pracę na otoku, przy czym ocena nie może być wyższa niż „3”. Wyżeł, który po upływie 10 minut od wypuszczenia go do oznajmiania nie powróci do przewodnika otrzymuje ocenę „0”.

b) praca z oszczekiwaniami

Również ten rodzaj pracy zgłasza przewodnik podczas losowania kolejności pracy.

Za prawidłowe wykonanie oszczekiwanca można przyjąć następujący sposób wykonania pracy: puszczonego od drugiego łoża luzem pies dochodzi samodzielnie do zwierzyny i pozostając w bliskiej od niej odległości wytrwale, najwyżej z krótkimi przerwami, daje głos aż do nadejścia przewodnika. Przewodnik oraz sędziowie pozostają przy drugim łożu i czekają na rozpoczęcie oszczekiwania, które powinno nastąpić po maksymalnie 5 minutach od chwili uwolnienia psa. Po około 5 minutach oszczekiwania zwierza przez psa, wspólnie udają się w jego kierunku.

Jeżeli pies po upływie 5 minut pobytu przy odszukanej zwierzynie nie da głosu, sędziowie zaliczają mu pracę na otoku, która pomimo bezbłędneho wykonania nic może być oceniona wyżej niż „3”.

19. Warowanie

Konkurencję tą przeprowadza się w lesie. Przewodnik wydając rozkaz „waruj” oddala się od psa na odległość co najmniej 100 metrów i ukrywa tak, by nic być dla niego widocznym. Po upływie 2 minut oddaje strzał a po następnych 2 minutach drugi. Po odczekaniu jeszcze jednej minuty wraca do psa. Podczas nieobecności przewodnika pies powinien pozostać w pozycji „waruj” i spokojnie czekać na jego powrót. Pies, który po odejściu przewodnika albo po jego strzałach zmieni pozycję, siadając lub wstając ale nic ruszy się z miejsca, otrzymuje ocenę nie wyższą niż „3”, jeśli przy tym zaczyna skomleć — nic wyższą jak „2”. Oddalenie się psa na odległość do 10 metrów ocenia się stopniem „1”, a ponad 10 metrów „0”.

20. Włóczka królika lub zająca

Do wykonania włóczki używa się zające lub wyrosnięte, możliwie wyrównanej wielkości domowe króliki. Dla każdego psa należy przeznaczyć oddzielne zwierzę.

Włóczkę sporządza się w lesie z niezbyt gęstym podszytym na długości około 500 metrów. Na trasie muszą znajdować się dwa (poprowadzone pod kątem nic mniejszym od 135°) załamania a warunki terenowe winny być w miarę dożności podobne dla wszystkich ocenianych psów. Odstępy między poszczególnymi włóczkami powinny wynosić minimum 150 metrów. Początek zaznacza się turzycą ciągniętej sztuki. Zakładający musi cały czas zwracać uwagę by ciągnięty zając (królik) nie tracił kontaktu z podłożem. Na

końcu włośzki zająca (królika) odczepia się i pozostawia tak by nic zasłaniały go drzewa lub krzewy. Sporządzający włośzkę ukrywa się tak by pies nic mógł go zobaczyć ani zwietrzyć. Przewodnikowi wolno przez pierwsze 20 metrów trasy prowadzić psa na otoku, przy czym wolno mu zachęcać psa do pracy. Po zwolnieniu z otoku wydaje tylko jeden rozkaz i wraca na miejsce zestrzału. Pies ma trzymać się tropu i wypracować włośzkę dolnym wiatrem. Nie musi przy tym iść po samym tropie ale w zależności od siły i kierunku wiejącego wiatru może iść w pewnej odległości od niego. Od psa wymaga się natychmiastowego podniesienia zwierza, powrócenia do przewodnika najkrótszą drogą, siadu przed nim i prawidłowego oddania aportu na wydany rozkaz. Krótkie położenie aportu dla poprawienia chwytu, krótkie zejście z tropu z samodzielną korektą błędu nie powodują obniżenia oceny. Jeżeli wyżeł wróci do przewodnika bez zająca (królika), może być jeszcze dwukrotnie naprowadzany na początek włośzki. Przy kolejnym naprowadzeniu wolno przewodnikowi wydać tylko jedno polecenie tropienia i aportu a ocenę końcową psa obniża się każdorazowo o „1” stopień. Cały czas pracy psa, począwszy od pierwszego naprowadzenia, nie może przekroczyć 20 minut. Pies, który zakopuje lub narzyna zwierzyne podlega dyskwalifikacji z konkursu.

21. Włośzka drapieźnika

Obowiązują zasady jak przy włośzce zająca (królika).

22. Buszowanie

Konkurencję należy przeprowadzać w lesie z niezbyt gęstym podszytem lub w kulturze leśnej umożliwiającej utrzymanie kontaktu wzrokowego psa z przewodnikiem.

Pies powinien przez co najmniej 8 minut, poruszając się galopem lub klusem, chętnie i systematycznie przeszukiwać teren nie tracąc przy tym kontaktu wzrokowego ze swym przewodnikiem. Znalezioną zwierzyne winien wystawić, a na polecenie przewodnika dociągnąć i ruszyć ją. Pomimo, że podczas tej konkurencji nie strzela się do zwierzyny, to przewodnik - na polecenie sędziego - powinien oddać 1 strzał w powietrze.

Błędy:

- niechętna praca,
- brak współpracy z przewodnikiem,
- gonienie zwierzyny,
- niespokojne zachowanie się po strzale.

23. Prowadzenie psa na otoku podczas podchodu.

Prowadzenie psa na otoku należy oceniać w leśnej drągowinie. Pies powinien iść spokojnie przy lewej nodze przewodnika. Podczas podchodu obowiązują dwa zwroty w prawo i lewo, mijanie drzew z prawej ich strony w odległości około 20 cm od pnia oraz dokonywanie zmiany tempa marszu z dwukrotnym zatrzymaniem się. Pies powinien przystosować się do sposobu poruszania się przewodnika.

Do błędów zalicza się: wybieganie psa przed przewodnika, pozostawanie w tyle, zaplątywanie się na drzewach i nie utrzymywanie wspólnego z przewodnikiem tempa podchodzenia.

24. Wyparowywanie.

Miejszem wyparowywania winna być gęstwina (zagajnik, zarośla, remiza z gęstym podszytem) o powierzchni co najmniej 150 x 150 m. Każdy pies powinien pracować w innym miejscu. Czas pracy do 8 minut. Pies może być wysłany do wyparowywania ze stanowiska przewodnika lub z miejsca oddalonego od niego o około 50 metrów. Znalezioną zwierzyne pies nie powinien wystawiać ale wypchnąć ją w kierunku stanowiska przewodnika.

Krótkie pogonienie zwierzyny poza miot i powrót do niego jak również opuszczenie na krótko wyparowywanych zarośli i natychmiastowe podjęcie pracy na polecenie przewodnika nie należy traktować jako błędy.

Pies, który nie słucha rozkazów i goni zwierzyne nie może otrzymać oceny wyższej niż „1”. Jeżeli pies nie zostanie odwołany w ciągu 10 minut, otrzymuje ocenę „0”.

Przeszukanie przez psa 100% areалу kwalifikuje psa do oceny „4”. Ocenę „4” otrzymuje również pies, który w prawidłowy sposób wypchnie zwierzyne, mimo że nie przeszedł jeszcze całego wyznaczonego obszaru. Przy przeszukaniu tylko 25% obszaru, ocena nie może być wyższa niż „0”.

25. Posłuszeństwo podczas buszowania i wyparowywania

Podczas buszowania i wyparowywania pies powinien natychmiast wykonywać rozkazy przewodnika. Pies, który po zakończeniu pracy, nie wróci do przewodnika w ciągu 10 minut i nie da się wziąć na otok, otrzymuje ocenę „0”.

26. Zachowanie się na stanowisku

Konkurencję przeprowadza się z psami grupy przewodników ustawionych na dukcie leśnym w odległości około 50 metrów jeden od drugiego. Psy winny warować przy przewodnikach na smyczy lub luźno. Przez kompleks leśny, wzdłuż duktu, w odległości około 50 metrów od przewodników przechodzi hałasując i stukając w drzewa naganka. Początek i zakończenie pędzenia należy odtrąbić. W czasie pędzenia, każdy z przewodników musi oddać w powietrze minimum 2 strzały. Pies przez cały czas powinien zachować spokój pozostając w pozycji warunkującej bez dodatkowych rozkazów przewodnika. Psy wykonujący tę konkurencję na smyczy nie mogą otrzymać oceny wyższej niż „3”. Dodatkowe rozkazy obniżają ocenę o „1” stopień. Uniesienie się psa z pozycji warunkującej obniża również ocenę o „1” stopień. Wstanie psa obniża ocenę o trzy stopnie. Psy, które stanowisko opuszczają, ustawicznie szarpią smyczą, wyją, skomlą lub szczekają otrzymują ocenę „0”.

TABELE PUNKTACJI:

Klasa wielostronna

Konkurencje		Współ- czynnik	Limity		
			Suma punktów		
			210	180	155
			Dyplomy		
			I°	II°	III°
		Oceny			
1.	Wiatr	6	3	3	2
2.	Stójka	5	3	3	2
3.	Ściąganie	3	2	-	-
4.	Sposób szukania	4	3	2	-
5.	Styl pracy	3	2	2	-
6.	Samodzielność w pracy	3	2	-	-
7.	Respektowanie zwierzyny	4	2	2	-
8.	Zachowanie się przed strzałem i po strzale	4	2	2	-
9.	Przynoszenie strzelonej zwierzyny	4	2	2	-
10.	Posłuszeństwo i współpraca z przewodnikiem	3	2	-	-
11.	Włóczka ptaka łownego	4	3	2	-
12.	Włóczka królika lub zająca	4	3	2	-
13.	Odszukiwanie zagubionej zwierzyny	3	2	2	-
14.	Bobrowanie bez kaczki	5	3	2	-
15.	Bobrowanie za dziką nietotną kaczką	4	2	2	-
16.	Przynoszenie kaczki z szuwarów	4	2	2	-
17.	Przynoszenie ubitej kaczki z głębokiej wody	3	3	2	-
Razem		66			

Najwyższa liczba punktów do zdobycia $66 \times 4 = 264$

Klasa wszechstronna

Konkurencje		Współ- czynnik	Limity		
			Suma punktów		
			305	265	230
			Dyplomy		
			I°	II°	III°
			Oceny		
1.	Wiatr	6	3	3	2
2.	Stójka	5	3	3	2
3.	Ściąganie	3	2	-	-
4.	Sposób szukania	4	3	2	-
5.	Styl pracy	3	2	2	-
6.	Samodzielność w pracy	3	2	-	-
7.	Respektowanie zwierzyny	4	2	2	-
8.	Zachowanie się przed strzałem i po strzale	4	2	2	-
9.	Przynoszenie strzelonej zwierzyny	4	2	2	-
10.	Posłuszeństwo i współpraca z przewodnikiem	3	2	-	-
11.	Włóczka ptaka łownego	4	3	2	-
13.	Odszukiwanie zagubionej zwierzyny	3	2	2	-
14.	Bobrowanie bez kaczki	5	3	2	-
15.	Bobrowanie za dziką nietotną kaczką	4	2	2	-
16.	Przynoszenie kaczki z szuwarów	4	2	2	-
17.	Przynoszenie ubitej kaczki z głębokiej wody	3	3	2	-
18.	Praca na sfarbowanym tropie:				
	a) na otoku	6	3	2	-
	b) z oznajmianiem	4	-	-	-
	c) z oszczekiwaniem	4	-	-	-
19.	Warowanie	3	3	2	-
20.	Włóczka królika lub zajęca	4	3	2	-
21.	Włóczka drapieżnika	5	3	2	-
22.	Buszowanie	3	2	-	-
23.	Prowadzenie na otoku podczas podchodu i podchód	2	-	-	-
24.	Wyparowywanie	3	2	-	-
25.	Posłuszeństwo podczas buszowania i wyparowywania	3	2	-	-
26.	Zachowanie się na stanowisku	5	3	2	-
Razem		96			

Najwyższa liczba punktów do zdobycia, bez konkurencji dodatkowych: $96 \times 4 = 384$, dodatkowo: $4 \times 4 = 16$

UWAGA: W klasie wyżłów wszechstronnych nie przeprowadza się konkurencji nr 12.